

MASTERUDDANNELSE I IT, SPROG OG LÆRING

Lone Ambjørn & Ole Lauridsen
IT-Vest

Efter mere end et års intenst samarbejde, har forskere ved Handelshøjskolen i Århus, Aalborg Universitet, Århus Universitet og Syddansk Universitet her i efteråret kunnet byde det første hold studerende velkommen til en masteruddannelse i *IT, Sprog og Læring*, der udbydes under IT-Vest¹.

Mågruppe

Uddannelsen, der strækker sig over tre år på halv tid², henvender sig til sprogundervisere fra alle uddannelsesniveauer samt til personer, der forestår udvikling og afholdelse af sprogkurser i erhvervslivet samt i offentlige såvel som private organisationer. Også skoleledere, som mangler generel IT-forståelse og generelt kendskab til, på hvilken måde IT kan støtte læringsprocesser, vil kunne drage nytte af uddannelsen. Det samme gælder IT-vejledere og forlagsredaktører, der har behov for en opdatering af deres viden, samt bibliotekarer og erhvervsproglige.

Fjernundervisning

Undervisningen er organiseret som teknologistøttet fjernundervisning, hvilket betyder, at studerende fra næ og fjern kan følge studiet. I år har vi fx deltagere fra både Sverige og Grønland. Det elektroniske konferencesystem 'FirstClass' gør det muligt via egen computer at kommunikere med undervisere, vejledere og medstuderende. Denne computerbaserede kommunikationsform tilgodeser de studerendes individuelle behov og interesser og kan på samme tid bidrage til, at man ikke føler sig isoleret som fjernstuderende.

Af forkundskaber inden for edb fordres kun fortrolighed med brug af computer, tekstbehandlingsprogrammet Word (nyeste udgave) og Internettet.

Uddannelsens kerneområder

Uddannelsen er bygget op omkring 3 kerneområder: *(Sprog)læring og IT*, *IT-ressourcer og Produktion*.

(Sprog)læring og IT

Dette kerneområde består af to grundlæggende dele, *læring* og *sproglæring*, der supplerer hinanden.

Læringsdelen giver et overblik over generel læringsteori og opfattelsen af IT-støttet læring inden for forskellige læringsteoretiske skoler. Desuden introduceres centrale begreber inden for moderne læringsteori samt viden om, hvordan disse begreber kan realiseres i forbindelse med konkrete læringsprocesser med brug af informations- og kommunikationsteknologiske redskaber. Og endelig fremmes den studerendes refleksion og erfaringsdannelse i relation til brug af IT i praktiske læringsprocesser.

Sproglæringsdelen vil give de studerende det teoretiske fundament for udvikling af såvel en reflekterende holdning til inkorporering af IT i sprogundervisning og -læring som kompetence i kritisk at vurdere forskellige sprogteknologiske værktøjer læringsmæssige potentiale. Som et led heri skal de studerende bibringes en teoretisk viden om udvalgte emner inden for IT, fremmedsprogspædagogik og andetsprogstilegnelse, og de skal sættes i stand til i praksis at indtænke anvendelse af computermediet i oparbejdelsen af de grundlæggende sproglige færdigheder.

---

¹ IT-Vest er en pendant til IT-Højskolen i København.

² Der er desuden mulighed for at følge enkelte moduler i uddannelsen i form af såkaldte åspakker, hvis man ikke ønsker at tage hele uddannelsen.

IT-ressourcer

Med dette modul får de studerende det teoretisk-praktiske fundament for kvalificeret anvendelse af IT-ressourcer i (sprog)læringen. Flg. inddrages:

- tekstbehandlings sprogværktøjer (Word) og præsentationsværktøjer (PowerPoint)
- Internettet (historisk baggrund/struktur/søgemaskiner/ Information Literacy/hjemmesiden som genre/hjemmesiden i sprogundervisningen (herunder introduktion til FrontPage)
- chat og e-mail, med inddragelse af Tandem-konceptet (fremmedsproglæring baseret på chat og e-mail)
- oversættelsesværktøjer (fx Systran)
- net- og cd-rom-baserede ordbøger samt encyklopædier
- databasen som læringsressource
- CALL/TELL-materialer³ og Vis-konceptet (IT-baseret syntakslæringsprogram)

De studerende kan vælge at sætte særligt fokus på enkeltområder alt efter behov og interesse.

Produktion

Dette kerneområde tager sigte på at skabe det teoretisk-praktiske fundament for egenproduktion af IT-baserede forløb i (sprog)læringen.

Under inddragelse af den IT- og læringsteoretiske viden udvikles der læringsforløb baseret på de gennemgåede eller andre af de studerende udvalgte teknologiske ressourcer. Vigtige aspekter i den forbindelse er interaktionsdesign, lyd, billede, bevægelse osv.

Hvorfor en masteruddannelse i IT, Sprog og Læring?

Inden for den moderne fremmedsprogsundervisning står tre interrelaterede nøglekoncepter i fokus: *proces, selv læring og differentiering*.

Med procesorienteringen, der er forankret i psykolingvistikken, sættes den individuelle læringsproces i centrum og opmærksomheden rettes mod, hvordan læring rent faktisk finder sted og hvilke faktorer, der betinger processen.

Differentieringskonceptet hænger nøje sammen med procesorienteringen. Procesorienteringen fokuserer netop på det faktum, at input fra underviser og materialer forarbejdes på forskellig vis af den enkelte lærende, hvorfor det er essentielt, at der i tilrettelæggelsen af undervisningen tages højde for et differentieret udbud af sproglige aktiviteter med henblik på optimalt at fremme den enkeltes læringsproces.

Læring er en personlig og aktiv proces, der fordrer medansvarlighed og selvstændighed. Med selv læringskonceptet levnes den lærende mulighed for mere selvstændigt at tage et medansvar for egen læring samt for lødende at deltage i planlægning, revision og evaluering af denne proces. For underviseren betyder dette et skift fra den traditionelle lærerrolle til at fungere som faglig vejleder og proceskonsulent.

Med informationsteknologien har vi fået et redskab, der i langt højere grad end den traditionelle klasseundervisning burde kunne integrere nøglefaktorer som proces, selv læring og differentiering i sproglige læringsforløb, der tilgodeser den enkelte studerendes behov.

Problemet er imidlertid, at alt for mange af de elektroniske sprogprogrammer på markedet mangler en eksplicit forbindelse til en undervisningsmetode. Ofte repræsenterer de færdighedsfokuserende⁴ CALL-programmer en tilbagevenden til tidligere tiders stærkt styrede og kontrollerede pædagogik og tager dermed ikke højde for de indlæringsmæssige principper, der karakteriserer en moderne fremmedsprogsundervisning.

Hvad angår det ikke færdighedsfokuserende Internet, har vi at gøre med så stor en kilde til undervisningsmæssige ressourcer, at en kritisk udvælgelse baseret på et indlæringssteoretisk fundament er absolut påkrævet.

³ CALL: computer assisted language learning; TELL: technology enhanced language learning.

⁴ Med færdighedsfokuserende menes programmer, der tager sigte på oparbejdelse af specifikke sproglige færdigheder.

Skal vi for alvor kunne udnytte informationsteknologiens muligheder med henblik på fremme af proces, selv læring og differentiering som en integreret del af den traditionelle sprogundervisning, må det ske ud fra mere velfunderede principper end hidtil. En masteruddannelse i *IT, Sprog og Læring* vil bibringe sprogundervisere færdighed i, ud fra forskningsbaserede og indlæringsteoretiske principper, at opstille brugbare evalueringskriterier for såvel CALL-programmer som andre muligheder for IT-støttet sprogundervisning. Og uddannelsen vil, bl.a. med udgangspunkt i disse evalueringskriterier, bibringe deltagerne en reflekterende holdning til og praktisk færdighed i at udvikle sammenhængende IT-baserede undervisningsforløb ud fra en vurdering af, hvordan og i hvilket omfang forskellige sprogteknologiske værktøjer optimalt kan understøtte de progressivt opbyggede faser, der karakteriserer et undervisningsforløb med fokus på selve sproglærningsprocessen.

*****

For yderligere informationer, se:
<http://www.asb.dk/itv>